

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Marcel Lupașcu

(art. 264 alin. (3) și art. 266 Cod penal)

*(Dosarul nr. 1ra-830/2023
Nr. PIGD 1-21062382-01-1ra-29052023)*

Recurs depus până la 01 septembrie 2023 – dezacordul cu aplicarea cu pedeapsa aplicată legal nu se încadrează în temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) sau 10) CPP; Despăgubirea pentru dauna morală de 100.000 de lei pentru cauzarea din imprudență a leziunilor corporale grave nu este prea mică; în circumstanțele acestei cauze, decizia instanțelor judecătorești de nu compensa integral cheltuielile de asistență juridică nu este nerezonabilă.

01 aprilie 2025

Au examinat anterior cauza judecătoria:

Instanța de fond: Ana Bologan

Curtea de apel: Natalia Bondarenco, Serghei Pilipenco, Ion Dănăilă

Textul corespunde originalului

Examinînd în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Marcel Lupașcu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Ghenadie Eremciuc,

Vladislav Gribincea, *judcători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Marcel Lupașcu s-a născut în anul 1980 în raionul Cahul. El a fost învinuit, în temeiul art. 264 alin. (3) lit. a) și art. 266 Cod penal, de încălcarea regulilor de securitate a circulației și părăsirea locului accidentului rutier.

2. Marcel Lupașcu a fost apărat de avocata Mariana Galupa.

3. În prima instanță cauza a fost examinată în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală. Marcel Lupașcu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și condamnat la trei ani de închisoare. În baza art. 266 Cod penal, Marcel Lupașcu a fost recunoscut vinovat și liberat de pedeapsă din motivul intervenirii termenului de prescripție. Instanța a dispus încasarea de la inculpat în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare în valoare de 16.920 de lei. De asemenea, a fost admisă parțial acțiunea civilă, dispunându-se încasarea din contul inculpatului, în beneficiul părții vătămate, Mihail Gîrneț, a sumei de 100.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în valoare de 10.000 de lei. Instanța de apel a respins apelurile formulate de avocatul Ion Grecu, în numele părții vătămate Mihail Gîrneț, și de avocatul Mariana Galupa, în numele inculpatului, și a menținut sentința.

4. La 02 mai 2023, avocatul Ion Grecu, în numele părții vătămate Mihail Gîrneț, a depus recurs prin care solicită casarea deciziei instanței de apel în ceea ce privește încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică. Pe 11 mai 2023, inculpatul a atacat și el decizia instanței de apel cu recurs, cerând casarea acesteia în ceea ce privește stabilirea pedepsei și a prejudiciului moral.

5. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 19 noiembrie 2019 și s-a finalizat la 26 aprilie 2021. Prima instanță a examinat cauza în perioada 27 aprilie 2021 – 22 iunie 2022. Instanța de apel a examinat cauza între 14 iulie 2022 și 08 februarie 2023. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 29 mai 2023.

ÎN FAPT

6. Marcel Lupașcu este acuzat că, la 13 noiembrie 2019, în jurul orei 18:30, în s. Slobozia Mare, raionul Cahul, fiind privat de dreptul de a conduce, a provocat un accident rutier. Conducând un automobil, acesta nu a cedat trecerea unei motociclete conduse de Mihail Gîrneț, în care se aflau pasagerii Constantin Fabian

și Ion Eremia. Automobilul condus de condamnat a tamponat motocicleta. Acțiunile au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) din Codul penal. De asemenea, Marcel Lupașcu a mai fost învinuit că, după tamponarea motocicletei, el a părăsit locul accidentului. Acțiunile acestuia au fost încadrate în baza art. 266 Cod penal.

7. Potrivit raportului de expertiză judiciară, Mihail Gîrneț a suferit un politraumatism caracterizat printr-o traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin contuzie cerebrală ușoară, plagă contuză la nivelul sprâncenei drepte, fractură deschisă a ambelor oase ale gambei stângi și o plagă scalpantă a coapsei stângi, cu lezarea mușchilor. Leziunile date au pus viața victimei în pericol și reprezintă vătămare gravă.

8. La 22 iunie 2022, prin [sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central](#), Marcel Lupașcu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și condamnat la trei ani de închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis și anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Pentru infracțiunea prevăzută de art. 266 Cod penal, instanța l-a recunoscut vinovat, însă l-a liberat de pedeapsă ca urmare a intervenirii termenului de prescripție. Instanța a dispus încasarea de la inculpat în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în valoare de 16.920 de lei. De asemenea, ea a admis parțial acțiunea civilă și a dispus ca inculpatul să achite părții vătămate Mihail Gîrneț suma de 100.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 10.000 de lei pentru cheltuieli de asistență juridică.

9. La 28 iunie 2022, avocatul Ion Grecu, în numele părții vătămate Mihail Gîrneț, a depus apel, solicitând casarea parțială a sentinței, în partea încasării parțiale a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată. El a cerut admiterea integrală a acțiunii civile formulate și acordarea sumei de 300.000 de lei pentru prejudiciul moral. Avocatul a subliniat că a prezentat trei bonuri de plată, fiecare în valoare de 5.000 de lei, reprezentând cheltuieli pentru asistență juridică, însă instanța a dispus încasarea doar a sumei de 10.000 de lei. De asemenea, el a susținut că prejudiciul moral stabilit de instanță, în cuantum de 100.000 de lei, nu reflectă suferințele reale ale părții vătămate, care a fost supusă mai multor intervenții chirurgicale. În apel, avocatul a solicitat suplimentar suma de 6.000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, suma totală a cheltuielilor de asistență juridică ridicându-se astfel la 21.000 de lei.

10. La 05 iulie 2022, avocatul Marina Galupa, în numele inculpatului, a depus apel, solicitând suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate în temeiul art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal. De asemenea, ea a cerut admiterea parțială a acțiunii civile, cu diminuarea cuantumului prejudiciului moral. Apărarea a invocat că instanța de judecată nu a ținut cont că infracțiunea a fost comisă din imprudență, inculpatul și-a recunoscut vinovăția, s-a căit sincer, a prezentat scuze părților vătămate și a acoperit parțial prejudiciul. Avocatul a mai invocat lipsa antecedentelor penale și faptul că inculpatul se caracterizează pozitiv, fiind unicul

întreținător al unei familii de cinci persoane, inclusiv doi copii minori, concubina care nu este angajată și bunica în vârstă de 74 de ani. Părțile vătămate Ion Eremia și Constantin Fabian nu au formulat pretenții și l-au iertat pe inculpat. Apărarea a mai arătat că prima instanță nu s-a pronunțat asupra solicitării aplicării pedepsei minime prevăzute de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, cu suspendarea condiționată a executării, conform art. 90 Cod penal. În privința acuzației din art. 266 Cod penal, instanța trebuia să înceteze procesul penal în temeiul art. 275 Cod de procedură penală, fără a se pronunța asupra vinovăției inculpatului. Referitor la prejudiciul moral, apelantul a considerat că despăgubirea era exagerată, având în vedere situația financiară a inculpatului, care este singurul susținător al familiei.

11. La 08 februarie 2023, [Curtea de Apel Cahul](#) a respins ca nefondate apelurile și a menținut sentința. Instanța a mai dispus încasarea din contul inculpatului a sumei de 3.000 lei în beneficiul lui Mihail Gîrneț, pentru cheltuieli pentru asistență juridică. Instanța a confirmat corectitudinea pedepsei aplicate, subliniind că inculpatul, deși anterior fusese privat de dreptul de a conduce pentru trei ani prin sentința din 27 februarie 2018, a ignorat interdicția, a urcat la volanul unui automobil și a provocat un accident rutier grav. După accident, inculpatul a părăsit locul accidentului rutier.

12. Instanța de apel a apreciat că pedeapsa cu executare este justificată și a refuzat aplicarea suspendării condiționate prevăzute de art. 90 Cod penal. În ceea ce privește infracțiunea în baza art. 266 Cod penal, instanța a reținut corectitudinea liberării de pedeapsă, constatând intervenirea termenului de prescripție de doi ani, conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal. Referitor la acțiunea civilă, instanța a considerat că suma de 100.000 de lei, stabilită de prima instanță drept prejudiciu moral, reprezintă o satisfacție echitabilă pentru partea vătămată. Suma solicitată de 300.000 de lei instanța a considerat-o exagerată. Cu privire la cheltuielile pentru asistență juridică, instanța de apel a subliniat că trebuie analizat timpul efectiv lucrat, complexitatea cauzei și calitățile profesionale ale avocatului. În ceea ce privește despăgubirea pentru asistență juridică acordată prin sentință, instanța de apel a apreciat că termenii contractuali nu sunt decisivi în evaluarea rezonabilității cheltuielilor de asistență juridică. În schimb, instanța a ținut cont de timpul efectiv lucrat de avocat, complexitatea cauzei și calitățile profesionale ale acestuia. Având în vedere munca depusă de avocat în apel, natura și complexitatea întrebărilor abordate, instanța a dispus încasarea din contul inculpatului Marcel Lupașcu, pe lângă cei 10.000 de lei acordați de prima instanță, a sumei de 3.000 de lei. Decizia motivată a fost pronunțată la 10 aprilie 2023.

13. La 02 mai 2023, avocatul Ion Grecu, reprezentând partea vătămată Mihail Gîrneț, a declarat recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în versiunea de până la 01 septembrie 2023. Avocatul a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel în ceea ce privește încasarea incompletă a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, solicitând creșterea prejudiciului moral până la 300.000 de lei. Acesta a reiterat argumentele invocate anterior în apel.

14. La 11 mai 2023, Marcel Lupașcu a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 9) Cod de procedură penală. El solicită aplicarea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării, conform art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, precum și admiterea parțială a acțiunii civile și reducerea sumei prejudiciului moral.

15. La 29 ianuarie 2025, procurorul Sergiu Crijanovschi a depus referință și a solicitat respingerea recursurilor ca inadmisibile.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

16. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

....

9) inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legislația penală;

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;”

17. Articolul 434 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Articolul 434. Limitele judecării recursului

Judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.”

18. În perioada relevantă, art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal prevedea următoarele:

„(3) Încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.”

19. În perioada relevantă, art. 266 Cod penal prevedea următoarele:

„Părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport i care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art. 264 alin. (1), (3) și (5),

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

20. Recursurile examinate au fost declarate în 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică au fost depuse în termen.

21. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală (decizia CSJ nr. [1ra-854/22](#), § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia CSJ nr. [1ra-1520/23](#), § 56).

22. Recursurile formulate de avocatul părții vătămate și de condamnat se întemeiază pe dispozițiile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 9) Cod de procedură penală, în vigoare până la 01 septembrie 2023. Niciuna dintre părți nu contestă vinovăția inculpatului, recursurile fiind îndreptate împotriva pedepsei și a soluției privind acțiunea civilă. Interpretarea sistemică a dispozițiilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală sugerează că orice critică referitoare la justificarea pedepsei aplicate de către instanță trebuie analizată prin prisma pct. 10) al acestui articol. Admiterea unei interpretări contrare, conform căreia motivarea pedepsei ar putea fi examinată și prin pct. 6), ar lipsi pct. 10) de aplicabilitate practică, ceea ce ar fi inacceptabil din punct de vedere juridic (*mutatis mutandis*, încheierea CSJ nr. [1ra-1152/23](#)). Prin urmare, în partea pedepsei penale, recursul va fi examinat prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

23. Completul subliniază că art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală se referă exclusiv la individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale. Potrivit alin. (1) al aceluiași articol, recursul vizează doar „erorile de drept”. Astfel, temeiul de recurs prevăzut de pct. 10) este aplicabil doar atunci când pedeapsa a fost stabilită cu încălcarea dispozițiilor legale. Condamnatul nu a indicat normele legale încălcate de instanțe atunci când a fost respinsă solicitarea de suspendare a executării pedepsei cu închisoare. Condamnatul doar consideră pedeapsa stabilită prea aspră. Aplicarea art. 90 Cod penal este lăsată la aprecierea instanței. Evaluarea circumstanțelor atenuante sau agravante ține de fondul cauzei și, de regulă, nu face obiectul recursului examinat de Curtea Supremă de Justiție. Prin urmare, în ceea ce privește neaplicarea art. 90 Cod penal, recursul apărării nu se încadrează în temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

24. În ceea ce privește invocarea erorii raportată la temeiul de la art. 427 alin. (1) pct. 9) Cod de procedură penală, apărarea nu dezvoltă vreun argument care să îl susțină. Prin urmare, recursul apărării în această parte este vădit neîntemeiat.

25. Cu referire la caracterul adecvat al despăgubirii pentru prejudiciul moral, acesta se examinează conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Este cert că vătămarea cauzată de condamnat părții vătămată i-a cauzat inevitabil ultimului suferințe morale și psihice. Problema nu constă în existența prejudiciului moral, ci în întinderea acestuia. Conform art. 2037 Cod civil, instanța de judecată stabilește cuantumul prejudiciului moral în funcție de natura și gravitatea acestuia, de gradul de vinovăție al autorului, dacă aceasta este o condiție pentru răspundere, și de cât de mult poate această despăgubire să aducă satisfacție echitabilă victimei. Alin. (3) al acestui articol de asemenea prevede că suma acordată în cazuri comparabile ar trebui să fie comparabilă. Art. 2037 alin. (3) Cod Civil reglementează în termeni generali modul de cuantificare a prejudiciului moral. [Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 6](#) prevede că despăgubirea acordată pentru prejudiciul moral nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de CtEDO în cazuri similare. Reprezintă cazuri similare acelea în care a fost comisă o abatere similară, iar hotărârea este pronunțată împotriva Republicii Moldova sau a unei țări cu o dezvoltare economică comparabilă cu cea a Republicii Moldova (încheierea CSJ nr. [1ra-754/2024](#), § 45). Din art. 2037 Cod civil rezultă implicit obligația judecătorului de a justifica mărimea despăgubirii oferite cu titlu de prejudiciu moral. Atunci când oferă despăgubiri care diferă considerabil de sumele acordate în mod obișnuit pentru delictे similare, judecătorul are obligația să motiveze mai detaliat decizia sa prin prisma criteriilor menționate de art. 2037 Cod civil (încheierea CSJ nr. [1ra-569/23](#), §§ 28-29).

26. Prima instanță a admis parțial acțiunea civilă și a dispus încasarea sumei de 100.000 de lei pentru prejudiciul moral. Completul consideră că despăgubirea nu este vădit disproporționată. Suma nu este considerabil mai mică decât despăgubirile morale acordate pentru fapte similare. Completul reiterează un anumit grad de vinovăție al părților vătămate. Toate cele trei părți vătămate s-au urcat pe motocicletă, deși aceasta nu era destinată pentru trei persoane, și fără a purta căști de protecție. De asemenea, din cererile de apel și de recurs nu este clar un aspect foarte important pentru cuantificarea prejudiciului moral - în ce au constat urmările de lungă durată asupra sănătății lui Mihail Gîrneț cauzate de accident. Deși avocatul susține în apel și recurs că partea vătămată a suferit câteva intervenții chirurgicale și a avut nevoie de tratament de lungă durată, instanțele de judecată nu pot specula pe marginea acestora, iar despăgubirea acordată pentru prejudiciul moral deja ia în calcul spitalizarea rezultată în obișnuit din leziunile constatate în experti (a se vedea para. 7).

27. În ceea ce privește cheltuielile de asistență juridică, avocatul Ion Grecu a avut un rol important în protejarea drepturilor părții vătămate. Avocatul este antrenat în această cauza penală de la faza de urmărire penală, a participat la mai multe ședințe de judecată (șase), fiecare dintre ele fiind necesară pentru a asigura că drepturile părții vătămate sunt respectate în proces. Aceasta presupune un efort semnificativ de pregătire și o implicare activă în apărarea intereselor clientului, iar fiecare ședință de judecată implică costuri directe de timp și resurse. Avocatul a

întocmit acțiunea civilă, cererea de apel și cererea de recurs. Instanțele judecătorești au compensat 13.000 din cele 21.000 de lei plătiți de partea vătămată avocatului.

28. Prin recurs se solicită încasarea diferenței de 8.000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. Totuși, la dosar nu sunt anexate dările de seamă ale avocatului cu privire la serviciile prestate, deși această obligație rezultă din p. 21¹ lit. c) din [hotărârea Plenului CSJ nr. 25/2004](#) și anexa la [hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților](#) nr. 19-02, din 27 mai 2022. Această omisiune poate duce la respingerea integrală sau în parte a cerinței de încasare a cheltuielilor pentru asistență juridică, deoarece nu permite sau îngreunează sarcina instanței de judecată de a stabili dacă aceste cheltuieli au fost „necesare”, în sensul art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă (decizia CSJ nr. [1ra-1117/2023](#), § 40). De asemenea, cererea de recurs reprezintă, în cea mai mare parte, o reproducere a cererii de apel și nu clarifică aspecte importante pentru cauză (a se vedea para. 26). Jurisprudența CtEDO menționată în cererile de apel și recurs nu sunt relevante pentru cuantificarea prejudiciului moral, deoarece circumstanțele din cauzele CtEDO invocate sunt foarte diferite de prezenta cauză. Din aceste considerente, decizia instanțelor judecătorești de nu compensa integral cheltuielile de asistență juridică nu este nerezonabilă.

29. Având în vedere cele menționate la para. 25-28, recursul apărării în partea acțiunii civile și a cheltuielilor de judecată de asemenea este vădit neîntemeiat.

30. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) și 4) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile declarate de avocatul Ion Grecu, în numele părții vătămate, și de condamnatul Marcel Lupașcu împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 08 februarie 2023.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Vladislav Gribincea